

א

רמזי ירושלים

1

רמזי ירושלים

הרב מתתיהו גלזרסון

מחבר ספרים בענייני רמז וגימטריות

ירושלים (596) כלילת יופי (596) הכל ישראל (596) ישראל כלה (596)

ירושלים מכונה במגילת איכה (פרק ב פסוק טו) "כלילת יופי, משוש לכל הארץ" וכפי שאומרת הגמרא (קידושין דף מט) "עשרה קבין של יופי ירדו לעולם, תשעה נטלה ירושלים ואחד כל העולם כולו". וכן באבות דרבי נתן (פרק כח) נאמר: "אין לך יופי כיופי של ירושלים".

על פי תורת הסוד, יופי זה שורשו רוחני עליון וקשור למידת 'כל', כינויה של מדת היסוד. זו מידתו של יוסף הצדיק שהצטיין ביופיו המיוחד הקורן מפנימיות צדקתו. כן ירושלים, שמה בפעם הראשונה בתורה הוא צדק, כפי שאומר התרגום אונקלוס על 'מלכי צדק' (בראשית פרק יד) – 'זו ירושלים'.

ירושלים ככלילת יופי מתגלה על-ידי ישראל שיסודם ב-ישראל. על עם ישראל נאמר "ועמך כולם צדיקים", שהם דבוקים במדת הטהרה 'כל' ובכך זוכים להתגלות ירושלים (596) כלילת יופי (596).

השם ירושלים מופיע בתנ"ך 656 פעמים, בכלום בכתיב 'ירושלם' ובקרי 'ירושלים'. ואילו רק שש פעמים מופיע גם בכתיב 'ירושלים' בצירוף האות י. 656 הוא הערך המספרי של המלה נרות, המסמלת את מצוות התורה – "כי נר מצוה ותורה אור". נרות אלו מתגלים בכל הודם בירושלים, כפי שנאמר "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים", ירושלים היא עיר האמת,

בה מתגלה במלוא זיווה מידת האמת, כפי שבא לידי ביטוי מהערך המספרי של ירושלים השווה למילים נר האמת (596).

בנין שלמות ישראל במידת 'כל' נעשה במשך כל (50) ימי העומר שבין פסח לשבועות. בהשלמת מידת 'כל' מקבלים ישראל את הכינוי כלה, כינוי שבלט בזמן מתן תורה, כשישראל היו בבחינת כלה ההולכת לקראת החתן. אז זכו לכינוי 'הבת ירושלים', כפי שנקראת במגילת איכה.

ירושלים נשמטה מידי ישראל עם תחילת המצור עליה אחרי חורבן בית שני על ידי הרומאים (בשנת 67 אחרי הספירה) וחזרה אליהם בדיוק 1,900 שנה אחר כך, עם מלחמת ששת הימים. על תקופה זו רמוז כבר בזוהר, כפי שאומר זיו הזוהר בסוף קהלת, שיש הרואים ב-1,900 שנות הגלות הקשות השלמה לגלות מצרים. גלות מצרים הייתה צריכה להימשך 400 שנה, כפי שאמר הקדוש ברוך הוא לאברהם, אך בגלל דרגתם הנמוכה של ישראל במצרים ה' הקדים את הקץ (קץ - 90+100=190) ב-190 שנה ועל כן יצאו ממנה כעבור 210 שנה בלבד. גלות זו, לפי חז"ל, קשורה לחטא מכירת יוסף הצדיק על ידי עשרת האחים, כל אח ואח היה צריך להשלים 190 שנה. כך שכל עשרת האחים משלימים כ-1900 שנה. ציון, שערכה המספרי (156) שווה לערך המספרי של יוסף, כיפרה בגלותה על מכירתו של יוסף, שעל כן נקראו ישראל "שארית יוסף".

מעניין לציין, שהיום בו חזרה ירושלים לשלטון ישראל, כ"ח באייר, הוא היום הארבעים ושלושה של העומר, שמידתו בסדר הספירות היא חסד שבמלכות. יש בדבר רמז לקבלת ירושלים - מלכות בחסד ה'. מלכות של קדושה בירושלים מתגלה מהערך המספרי של ירושלים (596) השווה לערך המספרי של המלה מלכות (496) בצרוף 100, כערך האות ק, אות המסמלת לפי חז"ל את הקדושה.

במרכז המלה מלכות נמצאת המלה 'כל', שלמות מידה זאת נבנית בעיקר בכל (50) ימי העומר, מלכות היא אותיות המלים 'תום-כל', שלמות כל.

היות ירושלים חלק מישראל כשם שהלב הוא חלק מגוף האדם מתגלה מדמיון האותיות הבונות את המלים ירושלים ומישראל, האותיות י-ר-ש-ל-מ מופיעות בשתי התבות ואילו האות א שבישראל בנויה מאותיות י-ו-י שבירושלים, ללמד שירושלים נבנית מישראל. בתורת הסוד ירושלים מכונה לב ישראל, ויש בה לבטא ולהביע את מצב לבם של ישראל מחד ולהשפיע בתיקון ישראל מאידך. תיקון מידות לב ישראל בימי העומר והכשרתו לקבלת התורה הוא הדבר שישנה את מצבה וצורתה של ירושלים.

ירושלים מקורה ביראה ושלום, שמות שבהם נקראת התורה - שורש היראה והשלום בעולם. הדבר מלמד כי אור מתגלה מציון וירושלים, כפי שנאמר "כי מציון תצא תורה ודבר ה'

מירושלים", דבר הרמוז בערך המספרי השווה של תורה (611) וזו בירושלים (611). המלה זו מרמזת לישראל, שיסודם בז"ו (13) שבטים (בצורפו של שבט לוי).¹

2

תאריכי הגאולה

הרב שמואל יניב

מחבר ספרי "צפונות בתורה"

התאריכים הצפונים בספר דניאל

רומזים למועדי הקמת המדינה ומלחמת ששת הימים

בספר דניאל מופיעים תאריכי גאולה הכוללים מספרים. בפרק ח פסוק יג נאמר: "עד מתי החזון התמיד והפשע שמם תת וקדש וצבא מרמס. ויאמר אלי עד ערב בוקר אלפים ושלוש מאות ונצדק קדש". ובסוף ספר דניאל: "ומעת הוסר התמיד ולתת שקוץ שמם ימים אלף מאתים ותשעים. אשרי המחכה ויגיע לימים אלף שלש מאות שלשים וחמישה". ותמה דניאל: "ואני שמעתי ולא אבין, ואומרה: ה' מה אחרית אלה?" כלומר, איני מבין את משמעות התאריכים! ואכן, נשאלת השאלה כיצד מונים אותם וכיצד התהליכים התרחשו?

מסר התיארוך

משיבה השכינה לדניאל, כי חתומים וסתומים הדברים עד אין קץ. רוצה לומר שרק כאשר הדברים יתרחשו, נזכה להבין את התאריכים. בדומה לכך כתב הרמב"ם: "וכל אלה הדברים (חשובי הקץ) לא ידע האדם איך יהיו, עד שיהיו". אם כן, לשם מה נכתבו תאריכים שלא ניתן להבין עד שיהיו, הרי שכשיהיו כבר יהיו, ולא נזדקק לתאריכים אלה? נראה שיש בכך צורך רב, על מנת שנפנים, גם במצבים של חוסר ודאות, כי מהלך הגאולה נשלט בידי שמים, ו"דבר אחד מדבריהם לא ישוב ריקם". כך, כאשר נזהה את מהלכי הגאולה שמתממשים בדיוק לפי התאריכים, נכיר באופן בהיר וברור שמה' יצא הדבר. הדבר יחזק את האמונה בדרך הגאולה, ולא ניבהל מפני הסיכוי הבלתי אפשרי לממש את החזון, שהרי איומים גדולים יהיו מהנצרות, מהאסלאם, מכל יפי הנפש, מקטני האמונה. ויהיו שמתחכמים שיאמרו: 'בלתי אפשרי שתהיה שיבת ציון. כבר סבלנו מספיק ממשיחי שקר ושוטים. כבר היו לנו גיבורים כבר-כוכבא ואחרים'. אז נתאזר בעוז כדברי הנביא: "שאו נס ציונה, העיזו אל תעמודו". לכן ראוי שנבקש לראות האם זכינו כבר לממש את התאריכים.

מניין בית המקדש

לפני שנעבור לספר דניאל, נקדים ונראה חישוב של הגאולה הראשונה: אברהם נולד ב-1948 לבריאת העולם. חמש מאות שנה בדיוק לאחר מכן הייתה שנת יציאת מצרים – שנת 2448 [אברהם בגימטריה 248].

עתה, ניקח את לשונות הגאולה, שהם "והוצאתי, והצלתי, וגאלתי, ולקחתי, והבאתי" – סך כל אלה בגימטריה: 2487. ערכם שווה בדיוק לערך השנה שבה ה' הביא אותנו לארץ. כאמור, בשנת 2448 יצאו ממצרים, ואם נוסיף את שנות הנדודים במדבר – 39 שנים – נגיע בדיוק לשנת 2487.

בלשונות הגאולה נמצאת לשון נוספת:

"והייתי להם לא-לוהים". "והייתי" = 441 = אמת. לאמת זכינו במימוש החזון במקדש – חיבור לשכינה. עיין בספר מלכים ותמצא שהכתוב אומר שלאחר 480 שנה מצאת בני ישראל ממצרים בנה שלמה את בית המקדש: $2448 + 480 = 2928$. והדבר נפלא, שכן כאשר נצרף "והייתי" = 441, ל-2487 (=הזמן שנכנסנו לארץ, והערך של חמשת לשונות הגאולה) נקבל 2928, שזאת שנת בנין בית המקדש!

הבסיס המכוון של 480 הוא לא רק לבנין בית המקדש הראשון, אלא גם לבנין בית המקדש השני, שהרי המקדש הראשון עמד 410 שנה. הגלות הייתה 70 שנה, ויחד זה 480 שנה. ויש כנראה רמז בספר דניאל שהמקדש השלישי יבנה בחישוב של 480 שנה, ואשרי שיגיע. ויש להוסיף את הרמז ששני המסעות הראשונים הם לרעמסס ולסוכות. 'רעמסס' = 430. "ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים שלושים שנה וארבע מאות שנה". חישוב זה נעשה מברית בן הבתרים, שבה נאמר: "ידוע תדע כי גר יהיה זרעך", עד יציאת מצרים. המסע השני היה 'סכת' = 480, ומיציאת מצרים עד בניין בית המקדש הראשון שלמה מציין שחלפו בדיוק 480 שנה.

וכן רמז נאה: "משכן העדת". 'העדת' = 479. עדות זו עודנה ללא מקדש, והנה שנות אוהל מועד היו 479 ובשנה שלאחר מכן, 480, נבנה המקדש. 'משכן' = 410, השנים שעמד המקדש הראשון.

הדברים מבוססים בחלקם על דברי ידידי ועמיתי ר' יעקב אורבך זצ"ל, ורבנו בחיי.

מועד השיבה

נפנה עתה לספר דניאל. "אלפים ושלוש מאות ונצדק קדש". נבואה זו נאמרה בתקופה של תחילת בית שני, שעמד 420 שנה, ומחורבן הבית עד ה'תש"ח חלפו 1879 שנים, וביחד זה 2299. אם כן, בהגיע שנת תש"ח, היא שנת 2300, 'ונצדק קודש', נצדקה הנבואה, שעם קדוש ישוב לארץ קדושה.

באותה נבואה נאמר שעד הבוקר יהיה צבא ה' למרמס, מה שעשוי להזכיר/לרמוז לשואה. על פי דניאל, תאריך זה קשור ב"לתת שיקוץ שומם", ונראה באופן ברור שמדובר על מקום הקודש, והדברים מכוונים לעימות העיקרי שלנו מול האסלאם, שנמצא על מקום הקודש ובאזור ארץ ישראל.

חוקרי הדתות מסכימים שדת האסלאם נבראה כדת, בשנת מותו של מוחמד, או אז היא הפכה לעובדה מכריעה וקבועה בתרבות האנושית. זאת ראשית הדת החדשה, וזה קרה בשנת 632 למנינם.

כאשר נוסף ל-632 את ה-1290 הרי שנגיע לשנת 1922. בשנה זו, בתאריך כ"ח תמוז תרס"ב, 24 ליולי, קיבל חבר הלאומים – שהיה ארגון בינלאומי, יסוד האו"ם, והיו בו חברים מהמזרח, מהמערב ומהמדינות שכבשו את ארץ ישראל – החלטה בדבר הזכות הקדומה של עם ישראל על ארץ ישראל, והפקיד מנדט בידי אנגליה ל-25 שנה לקדם ולממש את שיבת ציון. אגב, זו ההחלטה היחידה שחבר הלאומים החליט וגם ביצע, וכנראה שרק בעבור החלטה זו זכה לקום (כך לימדני מורי ורבי הרב צבי יהודה קוק זצ"ל).

בריטניה העמידה נציב יהודי בשם אליעזר הרברט סמואל, שיעודד את גאולת ישראל. המנדט החזיק 25 שנה ובתש"ח קיבלנו את העצמאות, ובזו ההחלטה בְּטָלָה השבועה ש'לא נמרוד בעמים ולא נעלה בחומה', שהרי הכירו אומות העולם בזכות השיבה. לכן יש לנו מצוה של "וירשת וישבת בה" כמעשה שהיה בהצהרת כורש: "עלו ורשו את ארצכם מי בכם מכל עמו ה' אֵלֵהוּ עִמּוֹ ויעל".

הכתוב בספר דניאל מבקש להעצים את נבואתו ולכן הוסיף תאריך נוסף – 1335 – שהוקדמה לו האמירה: "אשרי המחכה ויגיע". רצה לומר, שיהיה מימוש התאריך הראשון בשני. ואכן כאשר נמנה מ-632 ונוסיף 1335 נגיע ל-1967, ה'תשכ"ז – למלחמת ששת הימים, שבה זכינו להגיע למקום הקודש, הכותל והר הבית, לחברון וליש"ע.

ממשיכים את הגר"א

וראוי להוסיף, שהאיש שהיה המעורר והמאיר את תהליך הגאולה מגדולי גדולי ישראל היה הגר"א. בזכותו עלו לארץ ישראל חמש מאות ואחת עשרה נשמות, שהיו נחושות לגאול את ישראל באתערותא דלתתא. הגאון צייד אותם בסתרי הגאולה, וקבע להם את יום עשרים לעומר כיום שבו יעשו יסודות והנחת אבן פינה לדברים שהם לטובת כנסת ישראל, וזאת על יסוד הפסוק: "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש". יעקב הוא ספירת התפארת המאחדת את החסד והגבורה. יוסף הוא ספירת היסוד המאחדת את הנצח וההוד, והרי המלכות היא מימוש ששת האורות. הייחוד של תפארת ויסוד הוא ביום עשרים לעומר.

אכן, כל זמן שתלמידי הגר"א ותלמידיהם היו חיים, הם הובילו את מהלך הגאולה, וגם היו 'יוסף מצליח'. יום עשרים לעומר הוא יום העצמאות. ואכן, כשהגיעו התלמידים לארץ כתב הרב שלמה זלמן ריבלין: "בזמן התחלת פעולתם הכבירה ביסוד היישוב בירושלים בשנת תקע"ב, בעשרים לעומר, הניחו את היסוד לבית המדרש אליהו, על שם רבנו הגר"א, וראו ברוח קודשם שנפתח חלון במחיצת הברזל להחזרת החיבור של זכות אבות שנפסק מאז חורבן בית המקדש".

לממש את החזון

במאמר זה ביקשנו להראות בקיצור שתהליך הגאולה היה צפוי בדברי הנביאים וזאת כדי לחזק ידיים ולאמץ את הרוח להשתדל בכל כוחנו במסירות נפש לממש את חזון הנבואה. ראוי שגם אנו ניטול חלק בגאולת עם ישראל. דווקא מכיוון שיש נבואה לגאולה, ומצאנו שיש פתח לגאולה, הקטרוג חלילה יהיה גדול אם חלילה לא נעסוק במימושה. נזכה להמשיך ולהעצים את אור הגאולה כ"יוסף מצליח".²

רמזים נוספים המופיעים בספרו של הרב שמואל יניב – "התגלות"

הפסוק ה-5,700 בתורה, הוא כנגד השנה שבה התחילה השואה (ה' אלפים ת"ש), נאמר: "ויחר אף ה' בארץ ההיא להביא עליה את כל הקללה הכתובה בספר הזה". (סיפרו תלמידי הגאון מוילנא שעלו בשליחותו לארץ לפני קרוב למאתיים שנה, שכמה וכמה פעמים ראוהו כשהוא מתהלך בחדרו בסערת נפש, וכולו דאגה מהפורענויות הנוראות שחזה ליהודים בחו"ל וחזר ודיבר פעמים רבות עם תלמידיו, שרק על ידי קיבוץ הגלויות ובניין הארץ אפשר להינצל מהייסורים הנוראים של חבלי משיח (מובא ספר 'קול-התור').) כיוצא בזה כתב אח"כ הרב יהודה אלקלעי בספרו 'שלום ירושלים' (בפתיחה, ובפרק ד), שנכתב בשנת ת"ר: "אם תיגאלו בשיבה לארץ בשנת ת"ר – וייטב לכם; ואם לא – אז בשנת ת"ש בתשישות, עם מלך אכזר שיתיש אתכם – תעלו גם תעלו".

שנת הקמת המדינה תש"ח, היא השנה ה-5708 מבריאת העולם. ובפסוק ה-5708 מתחילת התורה נאמר: "והביאך ה' אלוקיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירשתה והיטיבך והרבך מאבותיך".

(בספרו "חכמת האגדה" (עמוד 325) מביא הרב יניב, רמז נוסף הקשור למלחמת העצמאות. מלחמת העצמאות החלה כידוע בתאריך י"ז בכסלו תש"ח, מיד לאחר קבלת "תכנית החלוקה" של האו"ם, שבה הכריזו על חלק מארץ ישראל כשייכת לעם היהודי, באותו יום ממש (המכונה בטעות כיום כ"ט בנובמבר) החל השלב הראשון של מלחמות העצמאות.

אם נחשב את התאריך: 'י"ז כסלו תש"ח' = 851 (האותיות עם 'הכולל') והביטוי: 'בעתה אחישנה' = 851. (הרב מביא שם אפשרות כתיב נוספת: 'יז כסלו תש"ח' = 841, 'בעתה אחשנה' = 841, כאשר היו"ד הנעלמת, מתחבאת בכלל עם האותיות)).
 בפסוק ה-5727 בתורה אשר הוא כנגד שנת מלחמת ששת הימים, נאמר: "ועשה ה' להם כאשר עשה לסיחון ולעוג מלכי האמורי". ומלך ירדן ששלט בירושלים נקרא 'חוסין' - אותיות 'סיחון'.

3

שמונה נבואות מהתנ"ך וחז"ל על שנת תשכ"ח (באחרי"ת הימיים) הרב משה אלחרר

רבה של העיר שלומי ומחבר ספר "שירת הגאולה"

להלן, אחד החשבונות המפורטים והמופלאים ביותר על זמן הקץ, המובאים באחד בספריו של מרן ר' דוד הכהן סקאלי זצ"ל. חשבון נורא זה, מעיד כמאה עדים על חסידותו וקדושתו הנוראה שלולא הם - לא היתה מנצנצת בו רוח הקודש לכתוב חשבון זה שנכתב עשרות שנים לפני התגשמותו. החשבון "יפיח לקץ" הובא בספרו "לך דוד", על התורה, פרשת ויחי החל מדף עד. הספר הנ"ל נדפס בירושלים תרצ"ו ומסקנתו היא שבשנת תשכ"ח יחל זמן: "באחרי"ת הימים", שעליה נאמר "ורוח אלקים מרחפת על פני המים". ובליקוטי האריז"ל אמרו מרחפת גימטריא תשכ"ח שאז "רוחו של משיח" תתחיל להתגלות בעולם.
 בסוף מאמרו ציין את זמן כתיבת החשבון הנ"ל: "יום שני בשבת שלושה ימים לחדש שבט. שנת "ופועל ידיו תרצה"ה לפ"ג פה אוראן יע"א". דהיינו שלשים ושלוש שנים לפני שנת תשכ"ח. ואכן, זכה ודברי נבואתו הולכים ומתקיימים לנגד עינינו ומשנה זו מתחיל להתקיים בנו הפסוק שהביא בחשבון יפיח לקץ (ישעיה פרק ב פסוק ב)
 "והיה באחרי"ת הימיים (= בגימטריא תשכ"ח, עם הכולל אם נוסיף את שתי המילים = 728) נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים ונשא מגבעות ונהרו אליו כל הגוים".
 ואכן, בשנה זו, ירושלים החלה להיפדות מידי הס"מ, הסט"א, מרשות הגויים ועברה לרשות ישראל, ולפי דבריו הנוראים שם, בשנה זו יתחיל תהליך שבו: "אנחנו מתישים כח הסט"א לכלות פשע - ת"ש כ"ח, ואז תצמח ישועה".
 להלן תמצית החשבון "יפיח לקץ" וחלוקתו לנושאים (השתדלתי במקומות רבים להביא את לשונו של הרב זצ"ל, אך כדי שהעניין יתבהר לקורא בן זמננו הוספתי מקורות, תומצתו, חולקו, ועובדו פסקאות מדבריו).

נבואת בלעם

והיא הנבואה גם שנאמרה מפי אותו... (במדבר כד, יד): "ועתה הנני הולך לעמי לכה איעצך אשר יעשה העם הזה לעמך "באחרית הימים". ונבואה זו נתנבא על קץ המשיח כמו שכתוב אחר כך [שם, פסוק יט]: "וירד מיעקב והאביד שריד מעיר".
 ופירשו רז"ל והביאו רש"י בפירושו על פסוק זה, וז"ל: "ועל מלך המשיח אומר כן, שנאמר בו (תהלים עב, ח) "וירד מים עד ים ומנהר עד אפסי ארץ". [פרק עב בתהלים, בעיקרו אמרו דוד על שלמה בנו אך חז"ל פירשוהו גם על מלך המשיח]

נבואות דניאל

והחוט המשולש בזה הוא מחזה דניאל (פרק י פסוק יד): "ובאתי להבינך את אשר יקרא לעמך באחרית הימים כי עוד חזון לימים". שלזה נתכוון במלות אלו: "באחרית הימים", שבגימטריא תשכ"ח הוי. ועיי"ש שהאריך בחשבון מופלא רבנו הגדול זצ"ל וביאר את הנבואה בדניאל (ז, כה) "עד...עד עדן ועדנין ופלג עדן", וכן הנבואה הנוספת של דניאל (יב, ז): וישבע בחיי העולם כי למועד מועדים וחצי... "על שנת תשכ"ח. לפי החשבון הבא:
 מזמן חורבן בית המקדש השני עד סוף האלף השישי - 2,172 שנים (2,172 = 3,828 - 6,000)
 נחלק זמן לארבעה חלקים. שהם: [עדן (1) ועדנין (2) ופלג עדן (2\1) וכן: למועד (1) מועדים (2+) וחצי"]. 543 שנים כל חלק.
 את החלק הרביעי נחלק לשנים [כפי הנבואה "ופלג עדן", "וחצי"] נקבל שנת תשכ"ח, של האלף השישי, 543 + 543 + 271 = 1,900 מזמן החורבן (3,828) נוסף מנין זה (1,900) שהוא מועד (1) מועדים (1 + 2 = 3) וחצי (= 3.5) ונקבל ה' תשכ"ח (= 5,728)
 ובלשונו של רבנו הגדול זצ"ל:
 "ואם כן נמצא שמספר "עדן ועדנין ופלג עדן", מכוון ומשולב עם חשבון: "באחרית הימים" כמו שכתבנו ואז יגיעו הימים שיש לנו בהם חפץ שהם ימות המשיח וישאר בשנות עולם כמניין ער"ב (272 שנים. משנת תשכ"ח = (728) = עד סוף האלף הששי) שהוא ער"ב שבת של ימות המשיח. ועין בזוהר (חלק א דף קפב) שכתוב שם שכאשר ישאר בשנות עולם חשבון ער"ב שנים, באלף ששי, הוא זמן גאולת עולם, עיין שם.

נבואת ישעיה

"הדבר אשר חזה ישעיהו בן אמוץ על יהודה וירושלים. והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים ונשא בגבעות ונהרו אליו כל הגויים... כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים" (ישעיה פרק ב פסוקים א-ג).

ואכן, זכינו, ורוח הקודש שנצנצה בו, נתקיימה, ובשנת תשכ"ח זכינו וירושלים חזרה לבעליה, לעם ישראל וירושלים הופכת להיות מרכז התורה בעולם, וממנה יוצאת הוראה ותורה לעולם.

נבואות הושע

"אחר ישבו בני ישראל ובקשו את ה' אלוהיהם ופחדו אל ה' ואל טובו באחרית הימים (הושע ג, ה).

נבואת מיכה

כנבואותו של ישעיה (מיכה פרק ד פסוק א):
"והיה באחרית הימים ויהיה הר בית ה' נכון בראש ההרים ונשא הוא מגבעות ונהרו עליו עמים".

רבי שמעון בר יוחאי בזה"ק

בפרשת פקודי סוף דף רלב ע"א:

"...והיה באחרית הימים, כד יפקוד לה' קוב"ה לברתא דיעקב, ויקים לה מעפרא, ויתחבר שימשא בסיהרא, כדין: "נכון יהיה הר בית ה'", דא ירושלים לעילא, דתהא מתתקנא בתקונה לאתנהרא בנהורא לאתנהרא בנהורא דלעילא, דכל נהורא לאו איהו מתתקנא, אלא בנהורא דלעילא. ובההוא זמנא יתנהיר עלה נהורא עילאה על חד שבעה ממה דהות מקדמת דנא, כמה דכתיב "והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתיים כאור שבעת הימים ביום חבש ה' את שבר עמו ומחץ מכתו ירפא" (ישעיה ל, כו).

[תרגום: והיה באחרית הימים, היינו כשיפקוד הקב"ה את בת יעקב, ויקים אותה מעפר, ויתחבר השמש עם הלבנה, אז נכון יהיה הר בית ה', זה הוא ירושלים שלמעלה. שתהיה מתוקנת בתיקונה להאיר באור העליון, כי כל אורותיה אינם מתתקנים אלא באור העליון, ובזמן ההוא יאיר אליה אור העליון על אחד שבעה (= דהיינו פי שבעה) ממה שהיא מקודם לכן, כמו שכתוב: "והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהי שבעתיים כאור שבעת הימים ביום חבש ה' את שבר עמו ומחץ מכתו ירפא".]

זוהר פרשת ואתחנן (דף עד ע"א)

"זמין קוב"ה בסוף יומי, לאהדרא לישראל לארעא קדישא, ולאכנשא לון מגלותא. ומאן אינון סוף יומי, ההוא דהיא: "אחרית הימים"... ובכל אתר דא היא, וקוב"ה זמין לאתבא לה לאתרהא, ה"ד: "והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה'... ודא הוא יום".

[תרגום (על פי הסולם): ועתיד הקב"ה באחרית הימים להחזיר את ישראל לארץ הקדושה, ולקבצם מן הגלות. ומה הוא סוף הימים? היינו, אותה שהיא אחרי"ת הימי"ם... הקב"ה עתיד להשיבה למקומה, וזה שכתוב: (בישעיה ומיכה הנ"ל) והיה באחרי"ת הימי"ם נכון יהיה הר בית ה'... וזו היא שנקראת יום דהיינו יום האחרון... ועיי"ש עוד בזוהר הקדוש דברים נוראים ונפלאים. ותמצית הדברים:

כמו בזמן חורבן המקדש "שהיה נוטה הצל להיאסף" כמאמר הכתוב: "אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב" (ירמיה ו, ד). כך תהיה הגאולה בזמן שהצל יתחיל לצאת, דהיינו שיהיה יום וצל. [וזה עולה בקנה אחד עם פירושו של רבנו הגדול זצ"ל לעיל, שישארו ער"ב שנים (272) עד סוף האלף הששי, שהוא זמן: ער"ב שבת של ימות המשיח]. ומסיים הזוהר הקדוש שעל הזמן ההוא נאמר: "ושב ה' אלקיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך ה' אלקיך שמה (דברים ל, ג) "שאז הקב"ה משיב את כנסת ישראל מן הגלות..."

זוהר פרשת כי תשא (דף קפט ע"ב)

ועיין עוד פרשת כי תשא בזוהר (קפט ע"ב) אמר רבי חייא ודאי הכי הוא וכו' ובהאי אחרי"ת הימי"ם יעביד לון ניסין.
ועיין בספרי הקטן "ילקוט דוד באהל דוד", על הזוהר בפרשת כי תשא מה שכתבתי שם.
ועיין עוד בזוהר פרשת וירא (קיו-קיז) ובגין כך היא שכיבת לעפרא וכו'.

מין רבנו החיד"א זצ"ל

הלא כתבתי לך... שבע שבליים מלאות וטובות (דהיינו: שבע ראיות ועוד ראיות מהכתובים הנ"ל)... המורים על מספר ומנין זה: "תשכ"ח עווננו ולחצנו"
יהי רצון שנזכה למש"כ: "זכו - אחישנה" (סנהדרין צח ע"א) בקרוב במהרה בימינו אמן.
אחר כך מצאתי את שאהבה נפשי, אחזתיו ולא ארפנו ברבנו הרב חיד"א בספרו "נחל קדומים", פרשת בראשית, על הפסוק "ורוח אלקים מרחפת על פני המים" (בראשית א, ב), שדרשו רז"ל (בראשית רבה ד, ב): "ורוח אלקים מרחפת - זה רוחו של מלך המשיח".
ורבנו החיד"א ז"ל כתב שם: "ובליקוטי גורי האר"י ז"ל כתוב מרחפ"ת" גימטריא תשכ"ח 44 כמספר קר"ע שט"ן.¹

א. 728, כמנין תשכ"ח (= 728).

ב. הגמטריא של המלה "מרחפ"ת" ועוד מנין המילה בעצמה (1) עולים כמספר: קר"ע שט"ן (= 729).

והנה רבנו האר"י חי באלף הששי (משנת ש' ואילך) ודאי כוונתו על שנת תשכ"ח לאלף הששי שהם אחרי"ת הימי"ם.

שמונת האמנים שבקדיש מרמזים על שנת תשכ"ח

עוד נראה שלכוונה זו תיקנו לפני אנשי כנסת הגדולה בקדיש "תתקבל" ובקדיש "על ישראל" שמתפללין ומבקשים ומרצים "שיתגדל ויתקדש שמו בעולם וימליך מלכותיה... ויקרב משיחיה". דהיינו אנו מבקשים על הגאולה העתידה.

ולכן תיקנו לנו לענות שמונה אמנים שעולה מספרם גם כן תשכ"ח [אמן = $8 \times 91 = 728$] ורומז ל"תשכ"ח עונינו ולחצנו". – בענית אמנים אלו שעולים למספר תשכ"ח – אנו מתישים כח סט"א לכלא פשע – ת"ש כח – ואז יצמח פורקניה (= יצמיח ישועתו) ויקרב משיחיה (= ויקרב משיחו) בשנת תשכ"ח וכמו שכתב בזוהר פרשת תרומה (דף קכט ע"ב) בענין קדיש דתברא מנעולין וגושפנקין וקליפין בישין (= שובר מנעולים וטבעות ברזל וקליפות רעות)... דיתבר חילא דסט"א ויסתלק קוב"ה ביקריה (= שישבור כח הסטרא אחרא והקב"ה יתעלה בכבודו), עיי"ש.

וז"ל הרב בעל "סדר היום" (ר' משה בן מכיר זצ"ל):

"והעונה אמן מגדיל וממשיך כח הקדושה והטהרה ומתיש ומשבר כח הטומאה ולזה תיקנו קדיש על המתים", עיי"ש.

ונראה לי דזהו כונת רבותינו ז"ל שאמרו (שבת קיט ע"ב): "כל העונה אמן יהא שמיה רבה בכל כוחו מקרעין לו גזר דינו" ויש מפרשים דצריך לענות: "אמן יהא שמיה רבה מברך... – עד – דאמירן בעלמא" שהם: כ"ח תיבות, ולזה נתכוונו רז"ל לענות בכ"ח (= כל העונה איש"ר בכל כוחו) ולומר כ"ח תיבות אלו בכונה – כדי להתיש כח הסטרא אחרא, לתקן עולם במלכות שדי.

והנה רבנו הגדול ר' דוד הכהן סקלי זצ"ל לא זכה לראות בהתגשמות נבואתו, שחרורה של ירושלים אך זכה לראות בתקומתה של מדינת ישראל.

ואמנם, לא הותיר לנו בכתובים מאומה, דעתו הטהורה על הזכות הגדולה והחסד העצום שעשה עמנו ה', משום שנפטר 19 ימים לאחר הקמת המדינה (כ"ד אייר תש"ח), אך נאמנים עלינו דברי תלמידו חתנו הגאון ר' דוד אבן כליפא זצ"ל ששמח שמחה גדולה לשמע הבשורה וכך המשיך את דרכו של חותנו – רבו הקדוש – כפי שרואים אנו בספריו (ציטטנו מדבריו לעיל).

וסיפר לי ידי"ן הרב מנחם שוראקי הי"ו: באחת הפעמים שהוזמן הגאון ר' דוד כליפא זצ"ל לערוך חופה וקידושין, והיה זה באמצע מלחמת שלום הגליל והייתה עת צרה ליעקב בשיאה של אותה מלחמה, והנה ר' דוד זצ"ל לפני עריכת החופה החל לומר את הברכה לשלומם של חיילי צה"ל ורק אח"כ החל את החופה.

♦

ולא נותר לנו לסיים אלא במשאלת הלב, יהי רצון שנזכה לראות אל כל אור תורתם של הגאונים והקדושים שהוזכרו לעיל, יוצאת לאור, תורה שבכתב ותורה שבעל פה שכולה רצופה לימוד זכות, אהבת ישראל עד כלות הנפש, תורה של חסד במלוא מובן המלה, ובזכות זה נגאל גאולה עולמים בב"א.³

4

חישובי קצים ותחזית על שחרור ירושלים

הרב עמרם אבורביע

רבה של פ"ת, ומחבר ספר "נתיבי"עם"

[נכתב ע"י הרב משה אלחרר]

זכותה של ארץ ישראל עמדה לאותו יחיד ומיוחד מגדולי "רבני המערב" מרן הגאון רבי עמרם אבורביע זצ"ל שבדרשתו שנשא בשנת תרע"ו "ניבא" על שחרור ירושלים. כחמישים שנה לפני כיבוש ירושלים (!) ושנה לפני הצהרת בלפור, כשעדיין לא זכינו להכרת האומות בדבר זכותנו על ארץ ישראל (עיין "קול התור" עמ' קעד מכתבו של הגאון בעל ה'אור שמח'), דרשה שעליה חזר לפחות שלוש פעמים:

בפעם הראשונה כנ"ל בשנת תרע"ו. בפעם השנייה בשנת תשכ"ד. בפעם השלישית מספר חודשים לפני מלחמת ששת הימים (חנוכה תשכ"ז), ובה חישב והוכיח כי הגאולה תחול אלף ותשע מאות שנה לאחר החורבן, דהיינו בשנת תשכ"ח (!) שבה נגיע: "לעשות נקמה בגויים ולגרש האויב מתוך עיר הקודש ירושלים" ("נתיבי עם" ח"ב, עמ' קמו).

וכן אמר בדרשתו בשבת הגדול תשכ"ד:

"וזכורני שבשנת תרע"ו שהייתה שיא של הצרות הצרורות, מלאה וגדושה מכל מיני פגעים ומרעין בישין בארץ ישראל בכלל ובירושלים עיה"ק בפרט, בדרוש שדרשתי ברבים, הבאתי דברי מרן החיד"א זצ"ל ב'יוסף תהלות' על הפסוק (תהלים מ): "כי אפפו עלי רעו"ת עד אין מספר", שכתב משם גדול שבתוכחות שבפרשת כי תבוא ישנן: תרע"ו אותיות וכנגדן ישנן כ"ו היות שהן בגימטריא גם כן תרע"ו, (676 = 26X26) והוא יום הדין הגדול והנורא, שכ"ו

פעמים כ"ו עולה בגימטריא תרע"ו, וזהו "כי אפפו עלי רעו"ת" שהתוכחות הן רעו"ת אותיות, וכדאמרן. ובשנה ההיא נקצבו כל הקללות שבמשנה תורה ובאו על יושבי ירושלים בפרט, רעב שומרון, נפוחי כפן, דבר, טיפוס, ומכל העברים נשמעים קול שברים ותרועות שהיו הדינים מתוחים, ובדרשה אז בא ברעיוני, שבעוד ב"ן שנה תהיה תשועה שלמה, שיתקיים מקרא שכתוב "ועתה יגדל נא "כח" אדני" (דאע"פ שכתוב בא־ד־נ־י מרמז לשם הוי"ה) שיתמתקו הדינים, ובא לציון גואל, ש־כ"ח פעמים כ"ו הם תשכ"ח (3828 נוסף למניין זה 1900 (10X190) נקבל את המניין הנ"ל תשכ"ח)

ועוד בה, שהקץ שדלג הקב"ה עליו בגאולת מצרים, שלמנו תמורתו במיטבא, פי עשר, ובמקום ק"ץ שנים עברו בגלותנו 1900 שנה לפי החשבון שאנו מונים לחרבן... (חורבן הבית השני אירע בשנת ד'תתכ"ח).

ויוצא בדיוק ששנת תשכ"ח היא שנת 1900 לחורבן, לקיים מה שנאמר "ועוד בה עשירייה" (ישעיה ו, יג), ואחרי שפרענו החוב של הק"ץ טבין ותקילין חוזרת השין לאיתנה... לעשות נקמה בגויים ולגרש האויב מתוך עיר הקודש ירושלים, שידוע שם ירושלים הוא שם זוגי כמו עיניים, ידיים, רגלים, וכל זמן שירושלים בחורבנה אין הקב"ה נכנס בירושלים של מעלה... והיינו דכתיב "ירושלים הבנויה כעיר שחבורה לה יחדיו" שחבורה אליה זו בזה... וירושלים הייתה, והיא ג"כ בהווה ותהיה גם בעתיד, כאבן שואבת שמושכת אליה אלפים ורבבות מבניה בונים שלוש פעמים בשנה לחוג מועדי ה'... ("נתיבי עם", ח"ב, עמ' קמה-קמו).

צדיק גוזר והקב"ה מקיים, דברי רוח קודשו המפליאים, ונבואתו התקיימה במלואה וזכינו ליום ירושלים ביום כ"ח אייר תשכ"ז.

וכשזכינו ל'התחלת הגאולה', ל'ראשית תקומת מלכות ישראל' ביום ה' באייר תש"ח, נשא דרשה ליום זה, וכך כתב בספרו: "דוד המלך צפה ברוח הקודש על יום חג העצמאות ועליו אמר הפסוק הזה: "זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו" (תהלים קיח).

שהתכוון במילים אלה על הפסוק הכתוב בתורה: (דברים פרק כז פסוק ט) "היום הזה נהיית לעם" ומצווה אותנו לגיל ולשמח בו שזו היא מחובתנו להודות ולשבח לה' שזכינו לראות במו עינינו חסדים גדולים שהפליא לעשות לעמו ולארצו".

תכנון המדינה וביסוסה, ומימוש חזון התקווה שפעם בלב כל יהודי בכל שנות חייו ובכל תקופות ניסיונותיו, וידוע לכולנו שזה התחלת הגאולה היא אבן היסוד לגאולה השלמה, שגם ככיבוש יהושע לא בבת אחת כבשו את כל הארץ, ועל כל פנים מה שנכספה נפשנו מזה כמה דורות השגנו זה עתה חופש גמור ודרור וחרות וממשל גמור של ישראל בכל החוגים של המדינה, וניצחון צבא הגנה לישראל.

ועלינו כיום הזה לברך את שם ה' והודות לו על הנס שעשה עמנו, ועל ידי כך נזכה לנס אחר כמימרת רז"ל: מי שמודה על הנס – נעשה לו נס אחר: "זובח תודה יכבדני ושם דרך אראנו בישיע אלקים", (תהלים נ, נג) שע"י שמודים ומשבחים לה' על הנס שאנו הכרנו בו – שמים דרך לישיע אלקים – לישיעה השלמה.

וכתב האר"י זצ"ל דבכל שנה כאשר משבח ומהלל לה' על הנס שנעשה לו בו יורד שפע רב וגילוי אורות עליונים מלמעלה למטה.

יש שינוי בישיעה. (= דהיינו, ישועת ישראל כתובה ומאוזכרת באופן שונה, פעם ביחיד ופעם ברבים וכו' במזמורי התהלים וכדלהלן)

דבמזמור יד כתוב: "מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב ה' שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל".

ובמזמור נג כתוב: "מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב אלקים שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל" והעניין הוא כך:

דכשישועה היא בשם ה' במדת החסד והרחמים היא רק ישועה אחת, וכשישועה היא בשם אלקים, במידת הדין הן שתי ישועות זו אחר זו, וכן:

במזמור נג שכתוב אלקים כתוב ישועות ישראל, דכאשר לא פגעה בשום אחד מבני ישראל היא במדת החסד בשם ה', וכאשר נפגע מי שהוא הוא, במדת הדין, אשר על כן מאחר שבמלחמות השחרור היו כמה נפגעים היא תשועה באלקים, הגוררת אחריה ישועה אחרת הגאולה השלמה העתידה לבא בקרוב בעה"ת.

ורמוז במקרא יום חג העצמאות.

"אלה מועדי ה'... אלה הם מועדי", במלת: אלה רמוז בראשי תיבות: ה' לחודש אייר.

לכן: השמחה גדולה היא לעם היהודי בכללו בכל מושבותיו בבית הכנסת וברחובות, בבית ובחוק, שמחה לגדולים ולקטנים, לגברים ולגברות, כולנו יחד נשיר זמירות ונזכה לשנים רבות נעימות וטובות, עכ"ל הטהור ("נתיבי עם", חלק ב חלק הדרושים, עמ' שטז-שיז).

רמזי מלחמת ששת הימים

הרב מאיר מאזוז

ראש ישיבת 'כסא־רחמים', בני ברק

היום זה יום ירושלים. ויש ויכוחים שאין להם סוף. לומר הלל עם ברכה, בלי ברכה, אנחנו אומרים 'נשמת כל חי'. אבל שתדעו שהיום הזה הוא רמוז בתורה, רמוז בדברי חכמים, רמוז בנביאים, להפליא.

בפרשת ויצא (בראשית כח, יג) רש"י (שם): 'הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתננה ולזרעך' – (גמ' בחולין) קיפל הקב"ה כל ארץ ישראל תחתיו, רמז לו שתהא נוחה ליכבש לבניו כד' אמות (שזה מקומו של אדם)" זו מתנה שהקב"ה נותן לך. מי שקרא כפשוטו מה הבין? שיצחק ורבקה וכולם, כל א"י כולה, התקפלה כולה תחת יעקב אבינו, אז הוא ישן מעל אבותיו, מעל הגויים, מעל כולם, מעל אנשי כנען...

רבי יוסף חיים (רבנו ה'בן איש חי'), יש לו ספר נפלא על האגדה, 'בן יהודע'. בספר שלו, יש הרבה פירושים דרך קבלה, דרך גימטריאות, אבל יש לו גם כן הסברים מדרך פשוט. למה? היה נותן שיעור כל יום, אחרי תפילת שחרית. אורח חיים או יורה דעה, גומר אותם, עושה סיום שו"ע, וגם ב'עין יעקב'. ובעלי בתים שואלים, אז צריך לענות להם. אז הוא הסביר, נדמה לי בסוף מסכת מגילה, 'עתידין בתי כנסיות ובתי מדרשות שבבבל שיקבעו בארץ ישראל... יעופו, איך זה יכול להיות? האדמו"ר מליובאוויטש אומר: כן. אנחנו נמצאים עכשיו ב-770 איסטון פארקוויי, אבל מיד יבוא המשיח נלך שמה לא"י. נברך 'בורא מיני מזונות' כאן, ועל המחיה בארץ ישראל. תפס דברים כפשוטם. אולי בדרך צחות אמר את זה.

- ג. ראה בספרו של הגר"מ מאזוז, "מקור נאמן" סימן תתקלב, ושם, סימנים תתקל-תתקלא – יחסו למדינת ישראל. רמזי השואה והגאולה ע"פ הרב מאזוז ראה בספר מלל לאברהם, שער ד עמ' 242.
- ד. תניא רבי אלעזר הקפר אומר עתידין בתי כנסיות ובתי מדרשות שבבבל שיקבעו בארץ ישראל שנאמר: 'כי כתבור בהרים וככרמל בים יבא'. והלא דברים קל וחומר – ומה תבור וכרמל שלא באו אלא לפי שעה ללמוד תורה נקבעים בארץ ישראל, בתי כנסיות ובתי מדרשות שקורין ומרביצין בהן תורה על אחת כמה וכמה. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף כט.
- ה. מרכז חסידות חב"ד, ובית מדרשו של הרבי מליובאוויטש, ברחוב איסטון פארקווי 770, בשכונת קראון הייטס, שבברוקלין, ניו יורק.

הרב יוסף חיים, אמר לו כך: הרוחניות שיש בכל בתי הכנסת ובתי המדרש בחוץ לארץ, כולם יעברו לארץ ישראל. זו הסיבה שאשכנזים אומרים: 'שיבת סלונים', 'שיבת גור', 'שיבת ליובאוויטש', למה? אותה שיטה שלמדו בה בחו"ל מביאים אותה לכאן, זה הרוחניות. וככה הסביר גם את מה שנאמר 'קיפל הקב"ה כל ארץ ישראל', הרוחניות של ארץ ישראל קיפל. עכשיו, מה אומר רש"י? 'רמז לו שתתכבש לבניו בקלות כארבע אמות'. מתי ראינו שנכבשה ארץ ישראל לבניו בקלות כארבע אמות. מתי? בימי יהושע? לא. בימי יהושע היו שבע שנות כיבוש, ושבע שנות חלוקה. ובכל זאת נאמר לו: "והארץ נשארה הרבה מאוד לרשתה, ואתה זקנת, באת בימים והארץ נשארה הרבה מאוד". אז לא כבש אותה כמו ארבע אמות. האם בבית שני? בבית שני היינו תחת מלכות פרס, ומפרס ליון, יון לרומי וכן על זה הדרך. כמעט שלא כבשנו. הרמב"ם אומר זה בא לנו ככה בקלות בלי כיבוש ולכן הקדושה של בית שני תופסת, כי כיבוש, בטל כיבוש – בטל בקלות, אבל ישוב זה אחרת (ולכן לא בטלה קדושה שניה של עולי בבל).

התקיים הפסוק הזה בפירוש רש"י, במלחמת ששת הימים. בשישה ימים, הצליחו להכפיל את שטחי ארץ ישראל פי שלוש. אולי יותר. כמו שאמר רש"י. "שתהיה נוחה שתכבש לבניו כארבע אמות" זה מקום ראשון, פרשת ויצא. מקום שני, פרשת 'בחוקתי'. אתמול קראנו 'בחוקתי'. "ורדפתם את אויבכם ונפלו לפניכם לחרב ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ירדופו". אתם יודעים מה זה חמש"ה? ראשי תיבות – חיילי מלחמת ששת הימים. אי אפשר להבין, פלאי פלאים. רק בירושלים, נהרגו בעוונות יותר חיילים, בגלל שהאפיפיור שמה, שהוא שונא ישראל, הוא אמר: זה עיר קדושה, לא להשתמש ביריות אלא להשתמש בחרבות, עד שיום אחד החרב יחזור אליו, הוא לא יברח מזה. חרב אותיות בר"ח. אל תברח מזה. אבל, הפסוק אומר ש'ורדפו מכם חמשה מאה'. וזאת, לעומת כל אלה שבאו נגדנו. היה דבר גדול ונורא.

1. עתידין בתי כנסיות ובתי מדרשות שבחוץ לארץ שיקבעו בארץ ישראל. אין הכוונה שתיעקר גוף הקרקע שלהם ותהיה בארץ ישראל, וכן בתבור וכרמל לא נעקר הקרקע שלהם, אלא הכוונה היא כמו שיש לגוף האדם צל רוחני שמקיפו שהגוף מושך חיות ממנו, כן יש צל שהוא אויר זך ורוחני חופף על הארץ כולה ומאיר לה, ואין הצל של כל הארצות שוה בזכותו ומעלתו, ויש בזה כמה מדרגות בצללים החונים על ארצות חוץ לארץ, ובדאי צל ארץ ישראל הוא מעולה וזך ביותר לפי ערכה של ארץ ישראל, ולכן אמרו רז"ל [חולין צא ע"ב] על פסוק [בראשית כח, יג] הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתננה שקיפל הקב"ה את כל ארץ ישראל והניחה תחתיו של יעקב אבינו ע"ה ושכב עליה, וקשה לפי פשוטו א"כ בני אדם שהיו יושבים בה להיכן הלכו וישבו, וכן הבעלי חיים והבניינים והמטלטלים היכן היו, אך הכוונה היא על הצל שהוא האויר הרוחני החופף עליה שהוא לה כמו הנשמה הנותנת חיות לגוף. בניהו בן יהוידע, מגילה דף כט.

בזמנו, לוי אשכול, בא לרב כהנמן, ראש ישיבת פוניבז', אולי נשיא הישיבה. הלך אליו, והביא אתו רופא שיזריק לו זריקת הרגעה, אולי יתעלף כשישמע את דבריו. אמר לו: כבוד הרב, אנחנו יש לנו מלחמה קשה מאוד, בכל החזיתות, ואנחנו צריכים עזרה. לפי ההשערה שלנו, ח"ו, קרוב לשלושים אלף חיילים נופלים. אני לא אומר לך תביא את הבחורים שלך למלחמה. הם לא יודעים, לא תפשו נשק. "ללמד בני יהודה קשת", אבל הם לא למדו, איך כתוב בשופטים: "אשר לפנים לא ידעום". אבל, לפחות שיקברו, יטפלו בקבורה שלהם. הוא חשב שהרב כהנמן יתעלף ויאמר לרופא תזריק לו זריקה. אבל, הרב כהנמן היה שווה נפש, אמר: תשמע ידידי, לא יקרה כלום. לא יהיה שלושים אלף, חס וחלילה. אמר לו: מאיפה אתה יודע? אמר לו: ה'חפץ חיים' הבטיח. פתח פעם תנ"ך, עשה גורל יצא לו: "ובהר ציון תהיה פליטה והיה קודש" (עובדיה א, יז) כאן בארץ ישראל תהיה פליטה. למרות שבאו לכאן אנשים חילוניים, למרות שבאו להשכיח את התורה. יעשו מה שיעשו. יש מנהל למעלה שעושה את הכול, "נהלת בעזך אל נוח קדשך" ראשי תיבות – בנ"ק, הוא מנהל את הבנק של ארץ ישראל. הוא המנהל, הוא עושה את הכול. ניקח חילונים גמורים ניתן בלבם משהו, מחר, איפה אנחנו נמצאים? יחזור בתשובה. יש היום בארץ ישראל למעלה ממיליון חוזרים בתשובה. לא חוזרים בתשובה ממשברים שעברו, לא עברו משברים, אבל הם מתבוננים.

פעם ראיתי שיר, כשהייתי עולה חדש במחנה עולים במרסי בתשל"א. שיר שכתבה בת קיבוץ^ז. כתבה: 'שש מאות ושבעים ותשעה שליחים, רבש"ע, אל ממלכת מלך מלכי המלכים שלחנו מארץ קדשך'. מה פירוש 679 שגרירים? אלה מספר הנופלים המלחמה, בהתחלה היה 675, אח"כ, היה עוד ארבע בעוונות. 'שלחנו אותם אליך, ואתה טוב לנו יותר מאמריקה, יותר מצרפת יותר מאנגליה, צריכים לסמוך על רחמי שמים'. אמרו לה: מה קרה לך, חילונית? גמגמה.

אחרי שלושה חודשים, גם אלו שאמרו, יצחק רבין אמר בזמנו: 'מאת ה' היתה זאת, היא נפלאת בעינינו', אחרי שלושה חודשים, אמר: זה לא נס, זה תחכום, תעוזה של חיילים, צה"ל חכמים גדולים וכו'. 'דודי צ"ח ואדום', ראשי תיבות 'צה"ל חכמים', אבל מהשמיים הענישו אותו על זה, כיון שהוא אמר ככה. אחרי כמה שנים, הוא כבר החזיר את עזה ואת יריחו... צריך תמיד להכיר בנסים של הקב"ה.

ז. ראה אצל הרב משה מאיר ישר, 'החפץ חיים חייו ופועלו', תל אביב תשי"ח, ח"ב, עמ' תרכא-תרכג.
 ח. שירה של ב. רינה, פורסם ב'השבוע בקיבוץ הארצי' של 'השומר הצעיר', ומשם נדפס בספר: 'מלחמת המגן והישועה' עמ' 19, יונה כהן, מוסד הרב קוק, ירושלים תשכ"ח.
 ט. 'כי נכזבנו מכל גינוני דיפלומטיה, והוברר ללא ספק בינתיים, כי לעם ישראל נשארה אוריינטציה, על טובים בבניו... ועל רחמי שמים!'

עכשיו, יש עוד פסוק בפרשת בלק: '...הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא' (במדבר כג, ט). המלחמה לא התחילה בכ"ח באייר, היא התחילה בכ"ו. מה היה בכ"ו? לאשכנזים יש פיוט שאומרים בהושענות. 'הושענא שלוש שעות', מכירים את זה? יש רחוב בפרדס-כץ, 'רחוב שלוש שעות'. לא ידעו מה זה, אומרים בשם רבי בונים מפשיסחה, אמר: מה זה 'שלוש שעות'? יש מדרש שלוש שעות אחרונות לפני ביאת המשיח יהיו קשות מאוד, אמר: אני אתן עצה טובה, לשתות מי דבש. נקרא ביידיש 'מע"ד', אני לא מכיר את זה, אבל זה משכר. ישתה את המי-דבש ויחשוב שהמשיח כבר הגיע'.

שלוש שעות אלה, פורשו רק בדורנו. שלוש שעות ראשונות שבהם פוצצו את כל המטוסים של המצרים כולם. כולם פוצצו. בכ"ו אייר, מהשמיים שולחים אנשים שלנו, פוצצו את הכול. כל זה כתוב בתורה: "הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא". 'וכארי' – אותיות – 'כו אָר'. אָר, כותבים אותה ביו"ד אחת, יש כותבים בשני יוד"ין, יש על זה ויכוח, אבל אם היו"ד דגושה, יש יו"ד אחת בלבד. 'יתנשא'. 'מה זה יתנשא' – האויבים נופלים, מקרקעים את המטוסים שלהם, ואנחנו ב"ה, 'יתנשא'. 'לא ישכב עד יאכל טרף', ביום הראשון כבר גמרנו את המלחמה.

אצלנו בתוניס, אמרו שהערבים גוברים. כולנו היינו בפחד גדול והערבים התנפלו על חנויות של יהודים והתנפלו על בתי כנסת, שרפו מאה וחמשה עשר ספרי תורה, החריבו את הכול. ואמרו היום מתחילים בממון ובערב בנפשות. בשעה שש הופיע בורגיביה (רה"מ תוניסיה דאז), הוא לא היה טוב, אבל בדבר הזה היה בסדר, אמר מי שייגע ביהודי – ייתלה מיד. לא ייפול משערת ראשם ארצה, אמר, מה זה יהודים שלנו, תוניסאים, אל תבלבלו דבר בדבר, כך היה. כולם היו בשקט. כל היום שמענו חדשות לא טובות, כך סיפרו לי השכנים, אנו אין לנו רדיו, בערב שמעו מישראל שהכול נהפך, הכול נהפך לטובה.

י. 'הושענא שלוש שעות' – הרבי ר' בונם זצ"ל מפרשיסחא שאל את היהודי הקדוש זצ"ל, לאמור לו הפירוש של 'הושענא שלוש שעות'. והשיב לו, כי הפירוש של 'הושענא שלוש שעות' – הוא פירוש על החרוז 'הושענא רגש תשועות' אשר נאמר לפניו, שהוא הרגש והמהומה של המלכויות. היינו, מלחמת גוג ומגוג שתהיה קודם ביאת המשיח. והמהומה ההיא, כבר תקנוה הקדמונים. ולא נשאר רק עוד 'שלוש שעות', אשר אלה השלוש שעות יהיו קשים מאד לעמוד נגדם, ולהישאר על עמדו. ומי שיזכה לעמוד נגד השלוש שעות הללו, יזכה אחר כך לראות בביאת המשיח. והשיב לו הרבי ר' בונם זי"ע, אני, יש לי עצה לזה. כאשר אראה שמגיעים אלו שלוש השעות, אשתה חצי טאפ "מעיד" (מי דבש), ואהיה שיכור, ואישן בכל השלוש שעות הללו. והשיב לו היהודי הקדוש זי"ע, מי שיהיה לו שכל אז לעשות כן – בוודאי טוב יעשה. ספר 'קול מבשר' ח"ג – משיח, אות טו.

"לא ישכב עד יאכל טרף ומדם חללים ישתה". התרגום כנראה פחד, שיאמרו שאנחנו שותים דם של הגויים. מאז עלילת דם עד היום, שבע מאות שנה שאנחנו סובלים מזה. מתלמידי רבנו תם, בשנת ארבעת אלפים תתקל"א, האחרונה הייתה ויהי רצון שלא תהיה יותר, בתרע"א, זה 'עלילת מנדל בייליס'. זה עבר 740 שנה ביניהן. התרגום עוד בזמן אונקלוס אומר, מדם חללים ישתה – אמר 'ונכסי עממיא יירת', 'דם חללים' כלומר, דמים, כסף, שלהם נירש אותו. מגיע לנו. הם רצו להרוג נפשות, אנחנו נקבל את הכסף שלהם, קיבלנו שטחים, קיבלנו נפט. קיבלנו הכול.

יש עוד פסוק אחר: "כי תאמר בלבבך, רבים הגוים האלה ממני, איכה אוכל להורישם, לא תירא מהם, זכור תזכור את אשר עשה ה' אלוקיך לפרעה וכל מצרים" (דברים ז, יז-יח). 'כי תאמר בלבבך' – 727, זה תשכ"ז. מתי אתה אומר? בתשכ"ז. 'לא תירא מהם' – שוב פעם 727. אח"כ, בסוף הפרשה כתוב: 'לא יתייצב איש בפניכם... כאשר דבר לכם' – 'כאשר דבר' – שוב פעם תשכ"ז. בדיוק. תשכ"ז. לא ב'מספר קטן' ולא 'עם הכולל' ולא עם האותיות ולא עם התיבות, אלא בדיוק 727. אז הקב"ה אומר לנו: בתשכ"ז אמרת בלבבך רבים הגוים האלה ממני, סוריה, לבנון, עירק, מצרים, ירדן, איך נוכל לעמוד? 'לא תירא מהם'. הקב"ה ייתן פחדכם ומוראכם. אחרי ששת הימים, ילד יהודי עובר בחברון, הערבים מפחדים, סוגרים את התריסים שלהם. אבל, אנחנו נתנו להם יותר מדי חופש והתרפסנו בפניהם, וזו הייתה טעות שלנו.

יש עוד פסוק, יותר נפלא, בפרשת כי-תצא. 'כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלוקיך בידך ושביט שבי' (דברים כא, י). אומר 'בעל הטורים', התורה מלמדת אותנו כלל במלחמה, אל תחכה עד שהאויב יבוא. אתה, תצא אליו. אתה תצא ואז – 'ונתנו בידך', אם הוא יבוא – יחריב את הארץ. זה ההבדל בין ששת הימים למלחמת כיפור. במלחמת כיפור, ישבו בחיבוק ידיים עד שהם באו. בנסי נסים, כמה חיילים הלכו, סאדאת ימ"ש, אמר: 'השמדתי להם דור שלם'. התורה אומרת אל תעשה כך, אתה תצא. מה תקבל כשאתה יוצא למלחמה? "כי תצא למלחמה" ראשי תיבות: כתל. תקבל את הכותל. מתי קיבלנו את הכותל? 'אויבך', כתוב בתורה בלי וא"ו, 'אויבך' בגימטריא 43, ארבעים ושלושה יום לעומר. אתה תקבל את הכותל המערבי. כ"ח אייר זה היום הזה.

ויש עוד פסוק ששמעתי מאבא. פעם, קראנו פרשת ויגש אחרי 'ששת-הימים', בהפטרה פסוק האחרון: "וידעו כל הגויים כי אני ה', מקדש את ישראל בהיות מקדשי בתוכם לעולם" (יחזקאל לז, כח). המילה 'מקדש', יש בה מחלוקת הרמב"ם ורש"י. רש"י אומר בית המקדש בלבד, הרמב"ם אומר: 'מקדש' פירושו כל ירושלים, ירושלים העתיקה כמובן. ודעת הרמב"ם, למשל, בירושלים העתיקה יכולים לתקוע בשופר גם בשבת, ככה הוא סובר, לא חייבים במקדש, ירושלים כולה נקראת מקדש. עכשיו, אבא הסביר ככה: 'וידעו כל הגויים' – כאשר

ירושלים תישאר בתוכם לעולם, כל פעם עושים לנו 'כאב ראש' להחזיר את ירושלים. פעם אובמה, פעם האו"ם, פעם צרפת, פעם אנגליה, הגיע הזמן, על אפם ועל חמתם, ירושלים תישאר בתוכנו לעולם.

התורה מלמדת אותנו, תצפצפו על האו"ם. פעם בן גוריון אמר: 'או"ם – שמו"ם'. בן גוריון, בילדותו למד גמרא. בילדותו למד תורה, אפילו שהתרחק, עוד נשאר בלבו קצת מהגאון היהודי, אבל היום, ה' ירחם, כלום, כלום, מפחדים מאובמה, 'כנוע עצי יער מפני רוח', אבל גם זה שלא לפחד מהאו"ם זה כתוב בתורה. איפה כתוב? בדברים 'לא תיראום כי ה' אלוקים הוא הנלחם לכם' (דברים ג, כב) – לא תירא מהאו"ם. תתעלה מהפחדים האלה. כולם אפס, יום אחד לא יישאר מהם פליט ושריד, ועם ישראל על אפם וחמתם. כמה שניסו להילחם בו – שום דבר לא עלה בידם.⁴

6

רמזים על טווח השנים ה'תשכ"ז-ה'תשכ"ח

כשנות גאולה

בזוהר ח"ג, פינחס, דף ריט: אמר רעיא מהימנא כו' בההוא זמנא "ובכן צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלוזו וחסידים ברנה יגילו" בתוספת אלף שתיתאה קודם דיליה עק"ב חרב בי מקדשא ולבתר דיליה עד תשלום רע"ב יהי' ערב הדא הוא דכתיב (שמות טז) "ערב וידעתם כי ה' הוציא אתכם" וגו' (בראשית מד) "כי עבדך ערב את הנער" וגו' ע"כ (זכרי' יד) "והי' לעת ערב יהי' אור".

ובזוהר בהעתקה ללשון הקודש מאת הגר"י יודיל רוזנברג ז"ל בסוף ספר במדבר מבאר יפה לשון הזוהר שכוונת רעיא מהימנא היא שהגלות יכול להמשך י"ט מאות שנה עד תוספות שבת של אלף הששי ולא יותר כי אלף השביעי נקרא שבת זמן התוספת רע"ב שנה קודם השבת לפי שהחורבן נתקדש עק"ב שנה לפני אלף החמישי כעניין תוספת וכו' וככלות י"ט מאות שנות הגלות בשנת תשכ"ח לאלף הששי ישאר ע"ב שנה מן מאה השמינית כמנין בכ"ן ואז יתקיים ובכ"ן צדיקים יראו וישמחו ועד תשלום אלף הששי יישאר רע"ב שנה ואז יתקיים הכתוב ער"ב וידעתם כי ה' הוציא אתכם ואני מוסיף הכתוב והיה לעת ערב יהי' אור לכל בני ישראל.⁵

רמז מדברי ה'ויאל-משה', האדמו"ר מסאטמר - סגולת שנת ה'תשכ"ו-ה'תשכ"ז לגאולה
"דכירנא בשנת תשכ"ו היה האדמו"ר מסאטמאר זצוק"ל רועש על סגולת השנה ההיא, כי בכל ששים שנה הוא עת פקידת הגאולה ובשנת תרס"ו היו הצדיקים מצפים לשנת גאולה", שאז היה הזמן של ס' שנה וכן בשנת תשכ"ו היה ס' שנה לאחר מכן. והחל מראש השנה היה מעורר על סגולת השנה ההיא. וכשחלפה שנה ובן דוד לא בא, היה עדיין מקוה ואומר כי לפעמים דוחים הגאולה לשנה הבאה. וכאשר חלפה אף שנה זו, מ"מ אמר לישועתך קויתי ה'. ע"ד שאמר יעקב אבינו ותמיד יש לייחל ולצפות לישועת ה'".⁶

יא. בספר דברי יחזקאל לאדמו"ר הרב יחזקאל שרגא הלברשטאם, שהיה אב"ד שינאוהו בנו של הרב חיים מצאנז - מייסד שולשלת צאנז, במהדורה שיצאה ע"י נכד המחבר (רמת גן תשל"ה). בסוף הספר מסופר כי "סמוך לפטירתו גילה רבנו דעתו ברבים בפרסום רב, כי יש להתכונן לקראת הגאולה השלמה בשנת תרס"ו. בחג הסוכות תרנ"ט הכריז רבנו בסוכתו: ברוך השם שזיכנו והגיענו לשבוע שבן דוד בא...! וכאשר בשנת תרנ"ח אירס את נכדתו בת רבי אברהם שלום מסטרופקוב, והמחותן ביקש שרבי אברהם שלום יבטיח לזוג הצעיר מזונות לעשר שנים, העיר רבנו שאין צורך להבטיח אלא עד שנת תרס"ו, כי באותה שנה נעלה כולנו לציון ברנה".